

Podgorica, 13. mart 2012.

SAOPŠTENJE NEVLADINIH ORGANIZACIJA AKCIJA ZA LJUDSKA PRAVA, CENTAR ZA
ANTIDISKRIMINACIJU EKVISTA I SIGURNA ŽENSKA KUĆA POVODOM ODLUKE
DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA DA NE POKRENE KRIVIČNI POSTUPAK POVODOM DOGAĐAJA
U ZAVODU "KOMANSKI MOST"

Posle tačno dvadeset jednog mjeseca od kada smo podnijeli Vrhovnom državnom tužilaštvu zahtjev za pristup informaciji o pokretanju krivičnog postupka protiv odgovornih državnih službenika za stanje u javnoj ustanovi za osobe sa intelektualnim invaliditetom "Komanski most" u Podgorici, koje je Evropski komitet za sprječavanje mučenja označio kao zlostavljanje i nečovječno i ponižavajuće postupanje, obaviješteni smo da državno tužilaštvo nije pokrenulo bilo kakav krivični postupak *jer podaci koje su državni organi dostavili tužilaštvu nisu bili dovoljni za pokretanje postupka.*

Ovakvo obrazloženje državnog tužioca je skandalozno i ukazuje na apsolutni primat solidarnosti i povjerenja tužilaštva u službene dopise eventualnih izvršilaca krivičnog djela i njihovih saučesnika nad nezavisnom i efikasnom istragom. Pitanje je da li ovakva solidarnost i povjerenje vladaju samo u slučajevima teških kršenja ljudskih prava osoba sa invaliditetom i djece ili i u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala?!

Razočarani smo činjenicom da na državno tužilaštvo nalaz eksperata Evropskog komiteta za sprječavanje mučenja i drugog nečovječnog i ponižavajućeg postupanja i kažnjavanja (CPT) nije ostavio dovoljan utisak da samostalno preduzmu odgovarajuće radnje i ispituju stanje u Komanskom mostu. Naime, tužilaštvo je odgovorilo da je preduzelo radnje na inicijativu nevladinih organizacija, dakle 2010. godine, iako je CPT Vladu Crne Gore o svom nalazu obavijestio odmah u septembru 2008, a zatim dostavio izvještaj u martu 2009. godine. Izvještaj je javnosti objavljen tek 2010. godine, i tada su reagovale naše nevladine organizacije. Podsjećamo javnost da je svaki državni službenik ili namještenik na osnovu čl. 227 ZKP imao obavezu da prijavi krivično djelo pošto za njega sazna. Pogotovo je nadležno ministarstvo rada i socijalnog staranja imalo obavezu prema štićenicima Komanskog mosta i javnosti da preduzme bilo što da utvrdi odgovornost i kazni odgovorne za užasavajuće uslove života, vezivanje i nestanak dvoje djece iz ove ustanove. Naprotiv, direktor Komanskog mosta Vuk Mirković nije smijenjen, već preraspoređen na mjesto zamjenika direktora Centra za socijalni rad Podgorica, a u samom ministarstvu rada i socijalnog staranja, koje je bilo odgovorno za nadzor nad ustanovom Komanski most, nijedan službenik nije snosio bilo kakvu odgovornost za propuštanje vršenja nadzora.

Posebno smo zaprepašteni podatkom da državno tužilaštvo sve do maja 2010. godine nije znalo za nestanak dvoje djece, djevojčice i dječaka iz javne ustanove "Komanski most" 2000. i 2004. godine, iako je lako provjeriti na arhivi medija da je bar dnevna novina *Dan* o nestanku dječaka 2004. godine pisala u više navrata. Ova činjenica definitivno potvrđuje sumnju da zaposleni u državnom tužilaštvu ne čitaju dnevne novine, što je nepojmljivo za tužioce u Evropi 21. vijeka.

Ipak, od svega najteže pada to što naš državni tužilac ne vidi osnov da pokreće bilo kakav postupak povodom nestale djece jer "policija u međuvremenu nije otkrila da li su djeca živa ili nijesu", pa pretpostavivši da su živa (!?) tužilac nalazi da je krivično djelo zastarjelo i da tu više nema nikakvog posla.

Podsjećamo da su osmogodišnja djevojčica i trinaestogodišnji dječak djeca ometena u razvoju, koji su nestali iz javne, državne, ustanove koja je bila nadležna i obavezna da se o njima brine, da su morali imati staratelja, bar u vidu centra za socijalni rad, tj. države Crne Gore i da je sve vrijeme, pa i danas, ta država bila dužna da traga za tom djecom i ozbiljno istraži i utvrdi kako se uopšte moglo desiti da oboje nestanu iz državne ustanove zatvorenog tipa. Da se to sve blagovremeno uradilo, uvjereni smo da se nikada ne bi desilo da četiri godine posle nestanka posljednjeg djeteta, Evropski komitet utvrdi užasne uslove života u Komanskom mostu, masovno vezivanje štićenika za namještaj itd. o čemu se svi zainteresovani mogu informisati čitanjem izvještaja.

Ako je i nadležnoj vlasti, poslanicima, policiji i državnom tužilaštvu sve to u redu, u skladu sa minimalnim standardima ljudskih prava i vladavinom prava, mi se sa takvim neodgovornim stavom ne mirimo i učinićemo sve da o ovom i svim drugim sličnim slučajevima budu informisani oni koji su sada srećom u poziciji da cijene rad nadležnih državnih organa za vladavinu prava u Crnoj Gori.

Posebno osjećamo obavezu da to činimo imajući u vidu zalaganje novog direktora Komanskog mosta, gospodina Vaselja Dušaja, koji i dalje bez dovoljno finansijskih sredstava i osoblja uspijeva da učini da ta ustanova ni po čemu ne liči na užasavajuće mjesto koje je "pronašao" Evropski komitet prije nepune tri godine.

Tea Gorjanc-Prelević, direktorka NVO Akcija za ljudska prava

Milan Šaranović, direktor NVO Centar za anti-diskriminaciju EKVISTA

Ljiljana Raičević, direktorka NVO Sigurna ženska kuća